

W. K. 8°

127

a

4 Prátkowanjá

1. na žíowny šwěžeń,
2. na reformazióński šwěžeń.
3. na fermufchu,
4. na šwěžeń samrětnych.

ako

—❧— **p i c h i š t a w k** —❧—

š' přednemu hudawku

Deschnarowych

prátkarškich knigłow.

WK 8° 127 a

W' Choschobusu,

š' dostaschu pla knigtyměšara Bročmeiera.

1879.

W.K.
127 a

LXXI.

Na žnowny šwěžen.

Ev. Luf. 12, 16—21.

Jeſus ſgromi jim pſchirownoſcž a žaſcho: Zadnogo bogatego muža pólo běſcho dře náſtlo. A wón myſlaſcho ſe ſam pſchi ſe a žaſcho: zo debu zyniſch, dokulaž namam ruma, zo by móje płody ſgromažik?

A žaſcho: To zu ja zyniſch: ja zu móje brožne wótergaſch a wěſche natwariſch, a zu tam ſgromažiſch ſchykno, zož mě jo naroſtlo, a móje dobydki.

A zu k' mójej duſchy groniſch: Luba duſcha, ty maſch wele dobydow, lenž nakłazone ſu na wele lét; wótpozhwaj něto, jeſ, pij a byž dobreje myſli.

Alle Bog žaſcho k' nomu: ty blaſan, we tej nozy bužo twója duſcha wót tebe póžedana, a zeje budu te wót tebe ſgromažone dobydki?

Tak ſe zo tomu, kótaryž ſebe ſamemu pokłady ſgromažijo a nějo bogaty we Bogu. —

„Tak dſujto, ako ten ſwět bužo ſtojaſch, nědej pſcheſtaſch ſěwo a žni, mros a ſchopkoſcž, lěſche a ſymě, žen a nož“ — tak jo Bog ten Kněs we Noachowem zaſu ſlubił, a take ſlubeńe jo wón žaržat kužde létu až do žinſajſchneho dńa. Togodla mamy žinſa wóſebny ſwěžen, aby na to ſpominali, zo ten něbjaski Bóſchž nam jo hobražil na naſchych pólach, kufach, gumnach a ſagonach ſaſej na zele létu. My dře wěmy, Bog dawa ſchyknym lužam ten luby ſchedny klěb, kralam a wěrcham tak dře ako chudym žetáſcheram. Gaby Bog žednych žnow něhobražil, ga by te měſczanate a ſchykne bogatſche, kótrež wót dani ſe žywe, rowno tak ſginuli ako ten nejryńſchy pſchoſar. Alle burſki žłowek huſnajo to wele ſjawńej; pſcheto wón žeta ſwóju rolu, wón ſějo a hobſtarajo ſchykno głaze, kaž jo wě a móžo. Alle pótem zaſa, až Bog ten Kněs na něbju derbi něto to nejlepſche pſchi tom zyniſch. Bog derbi dawatſch k' pſchawem zaſu dejſchež a ſtynžto, Bog derbi to žeto žłoweznych rukow žognowatſch, Bog muſby hobſwarnowatſch pſched něwědrom a ſcheju tſchachotu, howazej namamy žednych žnow, howazej namamy a nědoſtańomy, zož nam ſchyknym jo třebe k' naſchomu žyweńu. Ty kſchěſcžijan ga to wěſch a dowěrijoſch ſe na Bóžu pomoz a gnadu kuždy žen, a chwaliſch twójogo Boga na něbju. Alle žinſa dej tebe dſumej ſ' hutſchoby žekowny głoſ k' něbju ſe ſwigatſch, gaž Bóžem domě ſaſpawajoſch:

Chto wětscham drogi wótneri?
 Chto s' mrokwow dejšecziš dawa?
 Chto semje klin nam wótwori,
 Až by naš žognowała?
 Och Kněžo teje šchafnosći,
 Tak dalošo aš mrokwow,
 So twója Bóža gnada.

Kuždy žnowny šwěžen nam pschimołajo:

**Mój lud, spominaj na to, kak ten Kněš wam
šcho dobrego jo zyniš!**

Zeke lěto šmy wenzje žetali a Bog jo kuždyzki žen še s' nami rošgranaš psches kužde špekto šchawy, psches kuždy kłošć na šagoně. Žinša jo nam dajo hukładašch we šwójom šłowe, abo jo kradu hopschiměli a žedně nėsabuli:

I.

Kak ten Kněš nam šcho dobrego jo zyniš.

Ten Kněš Jesus hulizujo nam we ewangeliju wót bógatego burca, kótregož pólo běšcho bogate žni pschinašćo. Wón žašcho šam pschi še: So debu zynišch? Ja namam ruma, aby šchykne móje płody domoj spóraš. A grońašcho: „to zu ja zynišch: ja zu móje brožně wótergash a wětsche natwarish, a zu tam šgromažish šchykno, zož mě jo narošćo, a móje dobydki.“ Tak ten bogaty bur powěda we šwójej bejnosći. Wón powěda šam wót še a wót šwójich płodow, wót šwójich brožnow, wót togo, zož jomu jo narošćo a wót šwójich dobydkow, rowno tak, ab žeden Bog na űebju űebyš. Wóno še šłucha na jogo šłowa tak, aby wón šchykno glaze jano se šwójeje šamsteje mózy a mudrosći dostaš. Jogo mudrosć, jogo žěto, jogo hobštarane to jo pschi tom to předne a šłedne, niz hynazej, ab lěz ten štary a bogaty a šmilny góšpodaš wězej na űebju űebyš, kenž jomu take žognowaně jo hobražiš. Wón jo rowno taki žłoweš, ako we našchom zašu naduty bur, kenž na šwójom polu štojašcho. Šaraš žěšcho mimo a žašcho š' űomu: pschijašchel, wy še móžošcho wjašelišch nad tymi rědnymi šagonami, kenž šu póšne Bóžego žognowanā. Na to še wóternu ten bur: „Něwěm niz wót žognowanā, — dwójzy šom gnojš na tom kužu, to jo ta wěz!“ — So taka bejnosć teke we twójej hutschobe a taki űerosym we twójej glowe, mój pschijašchel? Šłedaj na twóje póla, glědaj na twóju brožnu, a šłuchaj kradu, zo Bog ten Kněš tebe žinša pschimołajo: „Kak šom ja wam šcho dobrego zyniš!“ 104. Psalm špiwa wót togo tak: „Ty napošnijošch tu semju s' płodami, kótarež

ty hobražijofch. Ty dajofch tšchawu roscź ja to šbóžo, a selinu k' hužytkoju tym złowekam, až ty klěb s' teje semje spórajofch." So my huwołajomy s' nim pótno póžiwańa: „Kněžo, kaš bu twóje štatki taš weliše a jich jo taš wele! Ty šy je šchykne s' mudrosčzu huštawit, a ta semja jo pótna twójich dobydkow!“ A ten Kněš Jesus hulizujo wót tych lelujow na poli, kenž něžetaju a teke něpschědu; a pšchafcha pótom: „Gaž paš Bog tu tšchawu na poli taš hobleša, kotraž žinša roscźo a witsche še wótšězo a šesćno: nědejaš wón to wele wězej wam žynišch?

Gaž, štwórišchel, ja twóju móž
 A mudrosčz hobmyšliju;
 Gaž na wšchych drogach žen a nož,
 Až ty šy lubosčz, zuju:
 Ga namgu došcz še póžiwašch,
 A něwěm šchi došcz chwalby dašch,
 Mój Bog, mój Wóšchz, mój Kněžo!

Rašchom zašu šu šchake nělepe luže, te grońe: to šchykno šamo wót še roscźo. Ale nějo ga to něrosymne, žišcheze wrono? Šhesčz towšynt lět jo našcho štyńzo štare. Něby dawno hugošnušo, gaby našch něbjaški Wóšchz jomu kuždy žen nowe šwětlo a nowu šchopšotu nědawaš? Te dejšchěžiki šu lětoša padali, kaž we šwachowem zašu. Něby te něbjaške žrědła dawno šapšchazyli, gaby ten Kněš kuždy lěto šašej wót nowotki te weliše wódne žwašy něrosdrobit do maškich chrapkow a te mrošawy gromadu něgonit, až chłodne dejšchěže hochložili te šazne plody a rošmokali te twarde grusle na twójich šagonach? Šogo jo kuždy šopenko, Šogo kužda chrapka dejšchěža, Šogo kužde špekto, Šogo kuždy kšokš. Šogo jo teke kužde žěto, zož šy našožnyš na twójej roli. Twój něbjaški Wóšchz jo tebe dawat kuždy žen nowe mozy, štrońe a žyweńe, aš šmy šeli a aš šmy žněli. Šogo jo kuždy šnop, kotryž twója ruša jo wěšala, Šogo šu šchykne te šopy, kótřež šy domoj wóšnyš, Šogo jo twója brožńa a šchykno, zož šy do něje nawošnyš a naškadš. Šomu buži chwalba a žesčz a žěš ja wšchykno, zož šmy našněli a našgromažili.

Žni šu něto mimo a jano maško jo hyschězi wenze. Młogi dēte jo měńej našněš, ako še bēšcho našaš, ale na młogich plodach jo šašej wězej mēš, aš drugich lětach. A ja še myšlim, Bog jo nam došcz dat, aby šchykne złowezne žišchi šašej 365 dnow mógaš šežnywišch, a šašej pšches žete lěto šdžaržajšch.

Rašchym žńam dēte jo pšches žete lěto šchaka tšchachota grošnyša, młogi raš šmy šdychowali a młogi žen šmy hubojane na něbjo

póglědnuli, a młoge jo nam kamby sčto. Ale nějšežo štyšchali, kak we drugich stěronach našchogo kralejstwa a we drugich sejmizach jo bučo? Kak tam wódne žwačy šu sčyčno skónzowali, kak něwedro jo wele sčtody tam a how nazyniło, kak sčchupy šu bogim lužam sčyčno sbili? Naš jo Bog na něbju gnadně a smilně žognował, nad našchymi pólamy jo Wón šwoju móžnu ruku žaržat a naš hoplewał psched sčyčneju tschachotu. Se žětowneju hutšchobu wižimy, kak Bog ten Kněš nam we našchych žnách jo sčto dobrego zynił.

II.

Spominajšcho na to!

Złowek ma krotke spomněsche, a sabuńo, zo Bog jo zynił nad nim. Kak jěšno sabuńomy te zasčne něwedra, kenz nam šu grosyli we lětnem zašu, ale nějšu nam niz sčtózeli, ale drugim. Kak jěšno sabuńomy sčyčnu nusu a tschachotu, do kótrejež šmy pschiseli, a sabuńomy tu pomoz, kótruž Bog jo nam póšlat. Wóno jo na rowno tak, ab našche póla žedně něby we tschachosche byli.

Wóno ga mógało, móje lubšche pschijaschele, teke hu naš tak bušch, až kužde spekto a kuždy kłošł był k' semji sbity, až našche žytka huglědali, aby buli na šagonach smłoschone. Druge wóšady šu na wšche boki škali a pschošyli: Pomogajšcho nam, hu naš jo sčyčno skónzowane, my nějšmy šowšchym niz nažněli, my šmy sčyčno šgubili.

Tak mógało lětoša teke hu naš bušch. Ale až wóno tak něhuglěda, šmy ga my to zynili? móžachmy ga my to zynišch? Ně! to jo jaden móžnějšchy zynił, to mamy še našchomu něbjaschemu Wóšchzoju žěkowałsch.

Togodla:

Chwal togo Kněša, kenz žognował tebe jo š' gluku,
Lubošne dary jo powdał sčhi š' milneju ruku!
Žeky našch kraj
Chwalbu a žek Šomu daj!
Grajšcho we tschunatem šuku!

Jo, móje bratschi a šotschi, spominajšcho na to! Něsabuńšcho tak jěšno, zo Bog wam jo šašej hobražił, kak wascho žěto jo žognował, kak wam jo wasche brožně a chromy napošnił se šwójimi dobydkami. Spominajšcho na to, kak waš jo hoplewał psched něgluku a tschachotami, kak wam jo šžaržat strowe a žyweńe. Złowek jo zesto taki, až še pscharwe něpomyšlijo na to, zož jo wižel a našgonił. Zesto wón kradu něwiži a něhusnajo te dobrotnošči

Bóže, kótarež kuždy žen hužywa. Tak zesto šmy nespojine s' Bóžymi darami! Janomu žyto pšchatwe nelonujo, drugemu jo šłoma krotka, tscheschi ma maško kop'. A tak jo kužde lěto we žnách a po žnách we młogich domach schake warzane a schaka nespojnosć. Nasch nebjaški Bóšchz mušy še schakego nežeka naškuchasch! Kschěsczijaň, ja schi pšchošym, hobijaj še takego warzana, a spominaj žinša a kuždy žen pšches zeke lěto na Bóžu smilnosć a dobrošch.

Bogabójasnny burški žłoweš še rowna Jakuboju, tenž s' zušby domoj še rošchey huwoła: „Kněžo, ja šom nedostojny scheje smilnosćzi, kótaruž ty nad twójim šłuzabnikom šy zyniš. Pšcheto ja nemejach niz ako how ten kij, ako ja tosch pšches Jordan žech, a něto šom ja dwě rědowni hordowaš.“ Glědaj, tak šy ty teke hujšchet kaž Jakub a šy měš jano nětotare měchy pótně, nětotare kórže žyta a pšchenize, nětotare bertyliki howša, jazmeňa abo šemeňa, nětotare korbiki kulow, aš šy chopiš šěsch a šajžasch. A wóno šu pšchischi žni a ty šy chopiš šěz a šnopy wěšasch, a šy we žnách domoj wóšyš jaden wós ja drugim. A młogemu še jo južo tak sejšchto ako we ewangeliu tomu buroju: wón r' nógat schytkno do brožne špórasch, tak wěle jo jomu wenzě na poli narošto.

Dogodla špominajšcho na to še žekowneju hutšchobu. Špominajšcho na to, gaž šějošcho, špominajšcho na to, gaž do žnow še pórascho, špominajšcho na to, gaž šejžišcho pla blida a hužywašcho Bóže dary.

A gaž to zynišcho, ga nėsabuńšcho, še tomu Kněšu, waschomu nebjaškemu Bóšchzoju hužekowasch. Dajšcho šomu zescz, žek a chwalbu! Šo chwal togo Kněša, mója dušcha, a nėsabuń žedne, zož wón schi jo dobrego zyniš. Gaž šy zeke lěto pilne žekat s' twójima rukoma, ga štyknij něto tej šamej ruze, gaž zošch še šědnusch ku blidu, aby še našeschit s' darami, kótřez twój Bog tebe jo hobražiš, a pšchemodlij še, kaž kschěsczijanoju še šłuschcha. Grěch a šromota jo ja kuždy dom, zož še nējatujšo ku blidu a wót blida. A šyliz še togo młogi ras wótsabuš, ja schi pšchošym Boga dla, žinša jo žnowny šwěžen, žinša šachop jo šašej. Tak bžošch doštasch pšchatwe Bóže žognowane na schěle a dušchy ja twójo šemške a twójo nimerne žyweńe. Twójo blido bžo pótom šwěty hoštat a twój dom hušwěschony a hužognowany kaž Bóžy dom, a wy schytkne, tenž nutsch a wen chojžišcho a gromaže žekascho, góšpodate a zelažiny, sczo žišchi Bóže.

Ale pšchi tom nėsabuńšcho, žek še šatkami hopokasasch. Maschli žekownu hutšchobu, ga masch wěscze teke žekownu ruku. Bog jo tebe wěle šemškich darow dat ja twój dom. Mój lubšchy,

spominaj něto tebe na te chude. Schykno, zož by nažnět, nějo jano ja tebe, ale młoge sernko a młogu skibku jo schi Bog dať do ruki, aby se smilnosću a lubosću take dary dalej dať.

A něsabuń tebe našlědku po žniach Bóžego kralejstwa! Ja bom snať złowěka, ten jo kužde lěto bėrtel žyta hušěť „ja togo Kněs Jesuša.“ Zož na tom kužu jo nažnět, to jo wóšěbe homtoschit a pschedať a te peńese missioněskemu towarěstwu dať ja te boge tatańe, aby te tam we dalokej zusbě Bóže słowo a tať „klěb nimerneho žyweńa“ dostanuli. Ten muž jo wěscze wjašote žni mět kužde lěto, dasch jo wěle abo dasch jo maťko nažnět. Ja gronim: „Bij tam a žyń rowno tať!“ A gaž semšte dary a sachadne dobydki gromažičch na twójom polu, ga něbyž rowny tomu buroju we ewangeliu, kenž žašcho: jěs a pij, luba duscha, a byž dobreje myšli, ale hušěj tež take bėwo, kenž pschińašo nimerne žni a něbjašte dobydki k' nimernej sbóžnosći! Amen.

LXXII.

Na reformazioniski ƚwěžen.

Božokške statki 4, 10—12.

Ga buži wam a sčyknomu ludu Izraelu sjawne, až we měnu Jesu Christuša, togo Nazareńskego, kótregož wy sczo sčizowali, kótregož Bóg wót humarkych jo sbužik, we tom ƚamem stoj ten tuder psched wami strowy.

To jo ten wót waš twarzew ja niz měty ƚaměń, kótarjž f' rosnemu ƚaměńu jo huzynony.

A nějo we žednom drugem to strowe; pscheto wóno něj teke žedno druge mě spód nějom tym žłowekam dane, we kótaremž dejmy sbóžne bušch, ako to mě Jesus Christus. —

Sdjarž, Kněžo, twójo ƚłowo nam,
Hoboraj Bamžu a Turkam,
Kněž twójog' Ssyna Christuša
Nad starzjich zoju se stoła.

Sjaw twóju móž, Kněs Jesus ty,
Kněž sčyknych kněšow Kněs ƚam by;
Hoplewaj twój lud a zerkwjju,
Až chwali sčhi we nimerstwu!

Tač ƚu nasche wóschzy f' hutschobnym głožom spiwali we starych zašach, žož sčachoty wót sčych bokow ƚe swigachu a zyste Bóže ƚłowo a pschawu sčěsczijańsku wěru jim wesesch sčěchu. Bóg jo nam hobražik mērńějsche zašy, a my Žogo chwalimy ja to. Ale wóno jo nam hužytne, gaž spominamy na take starodawne zašy a na wsčyknno, žož ten Kněs nam a naschomu ludoju jo dobrego žynik. Bog jo psches Mójsěša ƚwójomu israelškemu ludoju pschifasač, až deje powědasch ƚwójim žišam a žišchi žišam, zo ten Kněs jich Bog, nad nimi a nad jich wóschzami jo žynik, — a deje hulizowasch, ƚač jo jich f' móžneju ruku a f' sčyutym raměnim a wělikimi žiwami humjadč f' Hegojtojskeje ƚlužabneje wjaže a jich dowjadč do dobrego kraja, kótryž běscho jim slubič. Tač dejachu husnasch, až wón jo jich Bog a nějo žeden drugi wimožnik, ako wón. A gaž by ƚwěte zašy ƚwěschili, ga dejali hupowědasch Bóže žiwne statki a wělike dobroty, aby Žogo měna dopomńějsche pschi nich sawoštačo wót naroda

ŕ narodoju. Gaž křchěsczijański lud swóje huške swěte zašy swěšči, ga spomina teke na Bóže wělike statki swójogo humožena a jomu še šapowědaju dobroty a žiwy Bóžeje lubošči a gnady we Christu Jesušu.

Reformazioniski swěžen zete křchěsczijaństwo na semji náma, ale jano my zlonki ewangeliskeje lutheriskeje zerkwe jen swěschimy. A žož naš pšchafchaju: zogdla taki žen swěschimy? ga wótegronijomy: „to jo ten žen, kótryž jo nam ten Kněs dał a huzynił. Pšcheto žinša chwalimy Bóžy wělike statk togo huzyscžena křchěsczijańskeje zerkwe wót šabkužena, pšchiwěry a zloweznych pšchistawkow, š' kótrymiž běšcho huzba Bóžego šłowa a Bóža šlužba naměšhana a huńerěšchona pšches zlowekow šawinowańe. Sachopent takego huzyscžena še šta na 31. oktobere 1517, ako Lutherus, tenzaš duchowny we kloštaru Wittenberku, na žurja grodoweje zerkwe tamkor 95 nawišanych nastawkow pšchibi, a dalej we swójich pišmach a prátkowanach pokazowafcho, kať křchěsczijański lud jo wótpadnuł wót Bóžego šłowa a pšchawěje wěry. Se swětym šurowom wójowafcho pšchěšchowy hobschudneje šromoty, š' kótrejuž tenzaš wěšty Tebel, wót bamžu póšłany, bogemu šabkužonemu luduju jo wódafche šchych grěchow a pušchcženie Bóžych šchtrifow ša pēnese lubił. Lutherus wese Bibliju a š' teje wón pokazowafcho kralam a wěrcham, bamžuju a jogo biskupam, duchownym a šchomu luduju, až nějo we žednom drugem wódawańe tych grěchow, žyweńe a šbóžnosć ŕ namafanu, ako jano we Jesu Christušu, Bóžem šynu. Šano we jogo swětem měnu deje še šegibašch te kólana šchyfnych tych, kenz na něbju a na semji a špód teju semju šu, a šchyfne hušta derbe póšnašch, až Christus ten Kněs jo ŕ zescži Boga togo Wóšchza.

Ako na reformazioniskem swěženju dajšcho nam pšches Bóžu gnadu na to glědašch:

Jesus Christus jo ten rošny kámeń našcheje ewangelisko=lutheriskeje zerkwe;

pšcheto

- I. Šogo ewangeliom šbužijo we naš pšchawu wěru;
- II. Šogo šašlužba dawa nam našchu šbóžnosć;
- III. Šogo swěte mě jo našcha našeja.

I.

We křchěsczijańskej zerkwi běšcho zaš nastal, žož Bóže šłowo droge buwafcho a byšcha šwěška swětego ewangelia bu špód bertyl šlawjona. We křchěsczijańskich domach něby tenzaš žedneje Biblije

namakať, lěz teke šchykno pscheputať. Bóže słowo běšcho nėsrate a jano we zusej, łatynškej rězy. Namšchy a we Bóžej službe nēbēšcho to ewangeliom wót Jesom Christuša žedne štyšchane, ale město togo šchate wónate hulizowańa a narške žiwy šchafich šwětych, kótrychž ka-tholška zerkwja ma weliķu lizbu. Bóža služba hobstojascho we wele poklěkowańu a sechylańu, we hobšchizowańu a we drugem wenkownem nakładańu a wótspiwowańu šchafich łatynškich módlitwow. Bogi lud nēnahufnu, daniž šwěte žašesch kasni, daniž kšchěsczijańsku wěru a Wóšchzynaš; boge wóšady nēštyšchachu Bóžy głoš, kenz naš wóła k' pokusche a k' wěre. Ga nēbēšcho žeden žiw, až do šabtuženā a šchamnosći šapanuchū.

Alle, chwališch Boga! žinša mamy reformazioniski šwěžen a ten naš dopomnjejo na Bóžu šmilnosć a gnadu. We takem žašobnem zašu šbuži Bog ten Knēs šebe jadnogo muža, kenz to šašypane žrědło zystego Bóžego słowa šašej wótešchy a hurěšchy, aby šchykne łazne mógali pschisch še napit s' takego nēbjaskego štužonka. Mertyn Lutherus namaka tu šachowanu a šabutu žeku Bibliju a pschestawi ju do nimškeje rězy a štawi tak tu we nugłuschtu šatawjonu šwězku kšchěsczijańskemu ludoju šašej na blido, ab nam šašej bytsche šwěschita. A ty šerški lud, psches Bóžu gnadu jo še štało, až ty take šwětko wižišch a teke tenšamy štužonk mašch, aby mógať chwatašch a šebe napozerašch zysteje wódy tak došć a došć k' nimer-nemu hochtoženū. Ty mašch Bibliju we twójej lubej mašcherinej rězy. Togodla žarž ju we hušokej zešći, aby mógať huwołašch: „Twójo słowo, mój Bog, jo mójeje nogi šwětko a bytsch-nosć na mójej droše.“ A nēšabuń žedne: „Nēbjo a šemja bužotej šajšch, ale Togo słowa nēbudu šajšch.“ Zošchli bušch pschawy ewangelski kšchěsczijan, ga mušyšch mēšch Bibliju, a pilne we nej lašowašch, tej šamej s' zešaju hutšchobu še dowěrišch, ju lubowašch a jej poštyšchny bušch. Bótom bužo Bóže šwěte ewangeliom wót Jesuša Christuša, togo kšchizowanego a wót humarkych górej-štanonego we tebe tu pschawu wěru šbužišch.

II.

Christušowa šašlužba šama dawa nam šbóžnosć.

„We žednom drugem nějo to štrowe a žedno druge mē nej nam dane, we kótaremž mógali šbóžne bušch, ako to mē Jesom Christuša“ — tak pišcho ten šwěty pošot. Ka-tholška zerkwja wěri teke na tog' Knēs' Jesuša ako Bóžego šyna a bogich grěšnikow Wimožnika. Alle wóna huzy, až Christušowa šašlužba jano płašchi ša našch pschirodny grěch. Ša kuzdy grěšchny

statk pak derbi grěchnik sam ja se sbóžnosć sařtužysch psches žaržane Bóžych kasnow a psches hugbane dobrych statkow. So, ja katholickeju huzbu móžo złowek wězej zynisch, ako jo třebue k' sbóžnosćzi!

Wy wěsczo, móje lubsche, tak we Lutheruřowem zařu něbromne muže hokoło schěgnuchu a wódawane tych grěchow ja peńese pschedawachu. Sate ga jo, tak wóni brež města na wikach swójo blido a swój kaschcz stawichu a s' welikim głořom wótachu, až mógu kuždej duschy žurja do nebja wótamknusch — ja peńese! Teke hyschczi žinřa huzy katholicke zerkwja, až kschěsczijan móžo wódawane tych grěchow a niherne sbóžnosć sebe sařtužysch psches módleńe a spóščeńe, psches namřchu-chojženě a dawane wołomužnow abo smilnych darow.

Nařcha evangeliske zerkwja pak póřnajo:

Christuřa pschawdosć a Žog' křchej
To pyřhna drařtwa byřh mě dej!

Jesus Christus jo ten rořny kameń. Žogo sařtužba jo schyřen grěchny bing sapřaschita. Ja wěm, až něřom niz ako chudy a grěchny złowek, a řom sařtužyř zařnu řmerřch a niherne řatamańřtvo, ale „ta křchej řeřom Christuřa hugotujo nař zřřtych wót schyřnych grěchow!“ Ja wěm, až derbim ho móju sbóžnosć se řtarasch ř hubojanim a ř džanim. Ja wěm, až moja wěra derbi se hopořařasch we řattach teje lubosćzi, dej-li buřh pschawa a žywa. Ale ja wěm teke, gaž řmy schyřno zynili, zož jo nam buřo pschitane, ga derbimy goniřch: „Wy řmy něřnizomne řtužabniki, my řmy jano zynili, zož řmy buli winowate.“ Žogodla žaržymy jo se řwěřym póřřom řawořom (Řom. 3, 38) a „mamy jo řa to, až złowek se hupřhawijo psched Bogom psches tu wěru, mimo teje kasni řattow.“

To běřcho teke Lutheruřowy trořcht, tak až goniřascho: Wěř řom ja dostař we tych řłowach drugego řřonka: „Ja wěřim we wódawane tych grěchow.“ Na take póřnařche jo wón řwóju sbóžnosć twariř, na to řřowo jo se řpuřchczar we žyweńu a řmerřchi. Žořhli ty wěřny řřonk nařcheje evangeliske-lutheriskeje zerkwe buřh, ga derbiřch na tom řamem rořnem kameńu nařcheje wěřy řtojařch. Bog ten Řněř pomož nam schyřnym, až nař žinřařřchny řreformazioniski řwěžen nař k' tomu wabiř a goniř, aby móřali řařpiwařch:

We takej wěre zu ja řtojařch
Tak dķujřo, ař ja žyřym řom;
Řřched nizym řoř se wězej bójařch,
Na nebju jo móř řtawny dom.
Tam ř' wjařelim rař řpiwam ja:
Dch lutna řmilna dobrota!

III.

Jogo ƚwěte mē jo naša našeja.

Jesus Christus jo ten rošny kameń křěšćijańskeje zerkwe. Wót tych twarzoŋ, kaž ten póboł pišcho, bu wón sachyschony. Te twarze, kenz dejachu Bóžy ƚwěty dom twarišch, běchu te pišma huzone merschniki, ale w ni ƚu ten jim poruzony rošny kameń, wóni ƚu Jesom Christuša ja niz měli. Te twarze, kótřej pósďzej we křěšćijańskej zerkwi Bóže kralejstwo dejachu twarišch, to běchu sašej te duchowne a merschniki a biskupy, ale my wěmy, we Lutherušowem zašu a dkujke lěta perwej jo buł Jesus Christus do mugkuschka stajony a we katholickej zerkwi druge pomocniki putane a na druge mēna bogich grěšnikow našeja stawjona. A we našom zašu nej bšudna schamnosć ƚe minuta, ale hyscheži grošnejša buwata. Wóno ƚe tamkor huzy, až romski bamž jo Christušowy sastojuńik, a zož wón ako taki groni a huzy a huklada a hustawijo, to jo schytkno tak aby lěz Bog ƚam jo zynik. We takich zerkwinnych wězach nejmo možno, aby bamž nětak ƚe mógal mólišch abo pschegledasch. A chtož to newěri, ten jo saklěty na sejmi a na nebju! Tak ƚe tam huzy a naša evangelška wěra a zerkwja ƚe tam sanizujo. Te katholicke grońe sjawńe, až s' našcheju zerkwju jo kónz. A ja wěm, ako měšće ta nētejšchna katholicka zerkwja ƚe natwari, ga prátkowascho ƚe pschi hušwěščenju teje ƚameje teke wót teje stareje katholickeje našeje, až bžo zaš pschisch, zož schytkno glaze hu naš sašej bužo katholicke.

Husnasch ga derbimy schytkne, až we našchej evangelskej zerkwi nej schytkno rēdne a chwalobne. My ga wěmy, až wele mjas nami na Bóže ƚłowo niz nežarže, ale ƚu wótpadnuli. My wižimy, až młogi wězej drogu namšchu a k' Bóžem blidu nēnamakajo. Newěra, grěch a schaka ƚwětna ƚromota nēwotebera, ale pschibera schuderfano. Ale to teke wěmy, až we katholicich wóšadach a kralejstwach nejmo lepej, ale wele ryjńej ak pla naš. Glich ŋozomy s' tym ƚe wēlizasch, ale pilńe ho to ƚe starasch, kuždy ƚam ja ƚe a ja ƚwój dom, ab Jesušowe ƚwěte mē byto k' namakajnu we našchej hutschobē, ab joga ƚwěte ewangeljom byto napišane we našchej dušchy, ab joga ƚwěte ƚłowo byto křij a pótykaz na našchej nimernej droše. Jesus Christus ƚam jo ta glowa našcheje zerkwe, Wón jo našch kral a našch Wimožnik. Wón hoplewa a wěžo ƚwójju zerkwju. Wón pomoga jej we schytknej chudobe a žakosći. Wón hobalujo te tody a gój schytkne rany. A gaž ƚe nam młogi ras šda, až nej žedna pomoz a rada niži, tak až te mórške žwały mógali naš požrěsch, ga pschiwotajo nam ten Knēs, kaž tenzaš ƚwójim huknikam na morju: „Wy małowěreze, zgodla sežo tak hubojane?“ Wón zo nam pomogasch ƚwó-

jogo ƕwětego měna dla, pšcheto wón nehumrějo, ale jězo j' nami na mórju togo ƕwěta pšches sčytkne zaschne wichoće. Na Nogo zomy ƕe dopuščežiš, Somu zomy ƕe dowěrjš až do kónza.

Na to dajšcho ƕe nam pšchemodliš: Kněžo Bog, nebjaški Wóšch, ty ƕy ƕebe twóju zerkwju na sejmi satožyt a ƕy naš wót žałošnego saktužěna a zarneje schamnosčzi schafich zloweznych humyšleńow, pšchibogojškich nałogow a hopaznych hustawkow humogt a hulichowat pšches wěrnu ƕtužbu twojogo ƕtužabnika Mertyn Lutheruša. Sa to ƕe Tebe žětujomy hutschobně a pšchošymy, Ty kšchět nam twójogo ewangelia bytšche ƕwětto sdžaržasch kuždy zaš a naš hoplewasch pšched sčytkneju hopazneju huzbu. Ty Kněs Jesus ƕy naš wěrnny pastyr, ty ƕy naš humožnik, ty ƕam jano ƕy naša droga, naša pšchawdosč a našcho žyweńe, ty ƕam derbišch nam ras wótworjšch te nebjaške žurja. Daj, aby našcho dowěreńe stawili niz na našche statki a našchu saktužbu, ale jano na twoju gnadu a smilnosč. Daj nam k' tomu wěrnnych pastyrow, kenz twójo ƕtowo kradu huzyli a tej ƕwětej sakramenta pšchawě huzělowali! Amen.

LXXIII.

Na fermuschu.

Psalms 84, 1. 2. 11.

Kak lubošne bu twóje hobydleña, Kněžo Zebaot!

Mója duscha póžeda a ma łaznosč sa tymi Kněšowymi pschitwarfami mójo schěto a duscha ƚe wjašelitej we tom žywem Bogu.

Pscheto jaden zeń we twójich pschitwarfach jo lěpšy, ako howazej towšynt. Sa zu lubej te žurja wachowašch we domě mójogo Boga, něžli dčujko bydlišch we hobydleňach tych nepobožnych.

„Fermuschu“ mamy žinša. A to jo wóšebny šwěžen sa kuždu wóšadu; pscheto taki zeń naš dopomnějo na to, až tudy hu naš jo „Bóžy dom“ ƚe natwarit, we kótarem zeta wóšada ƚe sgromažijo psched Bóžym hoblizom, aby tomu nejhušchemu Bogu na něbju ƚe pschemodlika, aby Somu zescž a chwambu špiwaka s' huštami a s' hušchobu, — aby tudy na šwětem měsčze ƚe šapowědało to droge, šwěte ewangeliom wót Bóžego Ssyna, wót Jesom Christuša, togo kšizowanego a wót humarkych górej štańonego, aby tudy mjaš nami chudymi žłowekami a našchymi domami budliš Bog Wóšchž, Ssyn a šwěty Duch a nam huželował nimerne, něbjaske dary.

Fermuscha jo ten zeń, zož zerkwja bu hušwěšchona a hužognowana, aby we nej ƚe mógali žaržasch našche „namšche“ a Bóže šlužby. Něto pšaschi, zož šwěty Jan huwołajo we šwójom hušokem šjawěnu (21, 3): „Glědaj, Bóža budka jo pódla žłowekow, a Wón bužo pódla nich budlišch, a wóni budu jogo lud, a Bog šam s' nimi bužo jich Bog bušch.“

Wy šnajošcho šchylne to šwěte hulizowane s' Biblije wót Jakuba, kak wót Bersaby do Harana schěgněšcho, aby ƚe minut psched Esawom, šwójim bratschom, kenz jogo kšěšcho šabišch. A wón pschizo na jano město a wošta tam na nož, pscheto štyńžko běšcho domk. A wón wese kámeń a pódložy jen pód głowu a lanu ƚe na tom měsčze spat. A jomu ƚe zowašcho: a lej, jabč stojascho na šemi, ten došegascho s' tym kónžom až k' něbju, a lej, Bóže jańžele šstupachu po nom górej a dołoj. A Bog ten Kněš stojascho s' wěrcha na nom a žascho: „ja šom s' tebu a zu šchi šwarnowašch, zož ty schěnosch, a noč šchi špuschěžišch, až šom žynit šcho, zož šom tebe

slubił." Gaž něto Jakub wót swójojo spańa wótzusiše, žašcho wón:
 „Sawěšće, ten Kněz jo na tom měsće, a ja jo nēwěžech.“ A wón
 ƚe bójašcho a žašcho: kač swěte jo to město! Tudy nějo niz
 hynač, ako Bóžy dom, a tudy ƚu te žurja do něbja.

Luby kšěšćijan! Rozměj jo kradu. Twója dušcha jo
 teke na drose do kraja nimerneho mēra, aby tam ƚe huchowata
 pšched ƚurowym bratschom, tym šchětom, kenz zo dušchu smoržisch.
 A tej dušchy buwa šcho bojne we pušćine togo grěcha a we zisbe
 nerodnego swěta. Wóna by, kaž Jakub tenzaš, teke rada wótpoznywata,
 dokulaž na semi wjazor buwa. Luba dušcha, ja šchi pšchafcham, zo
 jo to město, zož ty wótpoznywofch? zož ty nowe mózy dostańofch?
 zož ty bliskofč twójojo něbjaškego Wóšchza zujofch? Ssluchaj,
 wašcha zerkwja jo take swěte, šchiche město, taki Bóžy dom, take
 žurja do něbja.

How pšchichadaju jańžele Bóže dołoj, dokulaž tam raži ƚobu
 spiwaju, zož wěreze dušche spiwaju, a wesmjju šchyfne pšchošby a
 módlitwy a šdychowana pobožnych dušchow górej k' Bóžemu stołoju,
 aby tam buli swěte huzynone pšches našchogo Wimožnika a tak
 huštyšchane! How ƚe chyla Bóža nimerne lubofč ƚama dołoj k'
 bogemu grěschnikoju a trošchtujo a mózujojogo s' něbjaškim hochto-
 ženim. How we twójej zerkwi derbišch a mózofch s' Jakubom hu-
 wołafch: „kač swěte jo to město! tudy nějo niz hynač, ako
 Bóžy dom!“

Našch swěžen wabi naš žinša k' wěrnemu hušwěšcheńu takego
 dńa a napomina s' hutschobnym głošom:

Luba wošada, lubuj twój Bóžy dom!

- I. Lubošne ƚu te hobydlena togo Kněsa;
- II. Sšedaj rada we pšchitwarčach twójojo Boga.

Dch, gab ja s' towšynt jěšykami
 Tek towšynt šchakich hustow mēk,
 Ga hutschobne ja s' kjarližami
 Nět Boga Kněsa chwalisch kšchěk,
 A spiwak by ja wót togo,
 Zož zynik jo mě dobrego!

I.

„Kač lubošne ƚu twóje hobydlena, Knězjo Zebaot!
 Mója dušcha požeda a ma łaznosč ja tymi Kněšowymimi
 pšchitwarčami!“ — tak huwołajo we starem zašu kral Dabit a
 špomina na te wjašofe dny, zož móžašcho pšchebuwašch we Bóžem

domje swětego města Jerusalema. A my wjašeliny bě s' nim a gromimy: jo, teke našcha dušcha požeda ja Bóžymi swětymi pschitwarškami!

Našcha zerkwja jo město Bóžeje zesczi! Tam stoj dupeňz, zož žišchetka psches wódu a swětego Ducha do Bóžego kralejstwa bě narožiju a draštwu Christušoweje pschawdošczi dostanu.

Tam stoj swěty hoštar, na kótrem šcheto a kšchej Bóžego byna nam bě poruzyno ako nebjaška swěta zaroba ja našchu dušchu. Tam dostawaju pokutne grěšniki wódatwane tych grěchow a tak tu wěstoseč, až by powołane k' nebjaškej wjazeri tam na nebju.

Tam jo ta pratkarnja, zož Bóže słowo bě tebe šapowěda. Bóžy služabnik tam stoj a wótworijo swóje husta, napomina a marška na pschikasní swójogo nebjaškego kněsa, wón pschošy a wabi šchytnych, kenz pschidu, ab słyschali: „dajšcho bě hujadnašch s' Bogom!“ Šbóžne by, kenz Bóže słowo słysche a hobchowaju we wěrnej hutšchobe! Šbóžne by, kenz słysche, a ja tym žyńe!

Ako israelške žišchi do dalokeje zušby bě huporachu a na drogu do Babela bě hudachu, ga pschiwota jim profet Jeremias: „Spominajšcho na togo kněsa we zusem kraju a hašch Jerusalem jo we wašchej hutšchobe!“ To běšcho rědny trošcht ja israelški lud, ako we zušbe Bóžy tempel wězej nemejašcho, aby we nom mógať hoprowašch a Bogu služysch we tej šgromažine ako swěta wóšada. Šsłuchajšcho, móje lubšche, to jo teke rědny trošcht ja młogego kšchěsczišana, ja wšchytně chore a šłabe, ja stare a namozne, kenz namogu namšchu hysch a do Bóžych pschitwarškow pschichadašch, — tym šchytnym plašchi togo profeta słowo: „Dašch Jerusalem jo we wašchej hutšchobe!“ We hutšchobe takich kšchěsczišanow, kenz wězej namogu „te rědne Bóže služby“ hogledašch a jogo tempel hopytašch, móžo ten kněs doma swóju swětnizu měšch, zož bě dajo słyschajšch psches głoš swětego Ducha a napomina a trošchtujo a žognujo psches kjarliže a módlitwy, psches rědne słowa bjatowaškich a pratkariškich knigłow. Ale nesaabuńšcho, taka domazna namšcha jo kaž pla israelškich žišchi niz ako „špominanje na togo kněsa we zusem kraju.“ Lěž teke doma móžošch wěrne a hutšchobne bě pschemodlišch a s' twójim Bogom we twójej komorze bě porošgranašch, glich nějo tak ako namšchy! Młogi štarški, młogi namožny jo mē južo škjaržnyť, kať jomu jo luto, až namžo wězej do Bóžego domu pschisch. Doma by šam a špuschěžony kaž we zušbe. Gaž pať namšchy móžošch špiwašch se wšchytnymi drugimi, gaž s' pratkarišne słyschysch głoš twójogo Boga s' hust' Bóžego služabnika: — och, kať tam hutšchoba bě rošwjašeliwo!

t!
ti
a
m

Nej ga wěrnno, luba duscha, we waschej zerkwi, we Bóžem domie by južo wele žognowanja dostal wót mlodošći how až do starych lět. How by twóje kmótscha schi pschínabli we přednych dnach twójogo žyweńa, how by hugotował swětk s' twójim nebjaskim Bóschzom ja zaß a nimernošć. How by stajał psched hořatom pschi wěrowańu a by błyschał to słowo: „Bož Bog gromadu swěžo, to nederbi złowek rozdželiš“. How by młogi ras bejžet ptafuzy, gaž sčžo pschewožili nětogo s' wascheje swójbny k' tej schichej komorze a waschym samrětm jo be pschuwowało: „Sbóžne by te humarke, kenž we tom Kněsu humrěju.“ Nej ga wěrnno, how we Bóžem domie by južo dostal wele móžnego trošča s' Bóžego słowa we tužnych a schěžkich zaßach, how by bejžet młogu sčtundu we chłodku Bóžego hochtoženja! Luba schěsczijańska duscha, spominaj žetowne na wšchyfnu lubošć a gnadu twójogo Boga, kótruž zerkwi by dostala! — spominaj na wšchyfne te nebjaske głošy, kótrež tebe psches zete lěto by do hutšchoby schli! Kužde lube Gódy huknošch jašej spiwasch: „Zesć buži Bogu we tej hušchyne, a na semji mēr a złowekam dobre spódobanje!“ Kužde swěte Satšchy błyschy twója tužna hutšchoba: „Ten kameń jo wótwalony wót rowowych žurji, zo ga pytašcho žywego pla humarłych?“ Kužde wjažote swětki zo Bóže słowo twóju hutšchobu napońiš se swětym Duchom a ju hušwěschisch. — Sa wasche žišetka, kótrež Bog wam jo hobražič, by namšchy pschošyli; — ja wasche byny a žowki byny s' móđenim našchej ruze styknuli, ako by schli k' přednemu rasu k' Bóžem blidu; — ja wasche póla a ja wasche žytka byny be wóřali tomu nejhušchemu Bogu; — ja našche žni byny bebe tudy hupšchošyli Bóže žognowanje. Nej ga wěrnno: „Kač lubošne by te hobyd- leńa togo Kněsa!“

II.

„Mója duscha póžeda ja tymi Kněšowymi pschitwar- kami; schěto a duscha be wjašelitej we tom žywem Bogu. Pscheto jaden žen we twójich pschitwarach jo lepšchy, ako howazej towšynt“! — tak błyschymy Dabitowy głoš we našchom Psalme a wóřamy wjažote s' nim: Jo, teke našcha duscha dej póžedasch ja Bóžymi pschitwarčami, našchej noše dejtej chwatasch do Bóžego domu tak dkužo ako pschemožotej, — jo, beđasch zomy namšchy s' hutšchobnym póžedanim a raži błuchasch na swěte Bóže słowo.

We našchom zaßu schuderčano tak be negroni, ako we tom Psalme stoj. We schachich městach a młogich wóřadach dere wižišch welike zerkwe natwarone, ale na něželu a na swěte dny by prosne!

Namšchari tam nej wěle wizešch, a farat we takej profnej zerkwi jo kaž głoß wólajuzego we puščizně. A doŭlaž take kaŭni mamy, až starejšche we kšchěščizijańskich wóšadach nětřebaju dašch šwóje žišchi dupišch, ga sroščo tam a how kopiza takich žišchiskow, kenz šu žalóšnějšche ako tatańe. A doŭlaž hu naš nichten še nětřeba dašch we Bóžem domě pšched šwětem hořtarom wěrowašch, ga jo doščž takich, ako šu špokojom, gaž jano šu na papěre gromadu spišane. Bóže žognowaně nejó jim niz, Bóže šłowo nětřašchi jim wězej niz, a togodla jo jim lubo, až mógu še Bóžych pšchitwarřow hobinušch. Ale wót takich luži nětřewědamy žinša.

Našche šerške wóšady maju šchuderřano a pšcheze chwalobnu zješčž, až chwataju raži do Bóžych pšchitwarřow, až šu na nětřelu a na šwěte dny nětřlubej we Bóžem domě. Našche šerške luže šu pilne namšcharě. Ale móje lubšche, šłuchajšcho, ja zu jo wam šjawně gronišch, to nej hyschěži dawno doščž, až jano namšchu pšchizošch a we twojej řawze šejžišch. Ša šom južo mřogego pilnego namšchara wizeř, ale žywfajzy jo tam šejžer a gaž druge šu pilně na to řapowědaně Bóžego šwětego ewangelia šłuchali, ga jo wón drěmař a řpař. Šaki řařpany namšchar nřama ženogo hužyřka a jogo „Bóža šłužba“ nej ř nizomu.

Togodla pšchiz namšchu, aby šłuchař! A zož šy šłuchař, to šebe hobchowaj we wěrnej hutfchobe. Šchyřno řpiwaně a módleńe a řratřowaně ga še řtańo, aby našche hutfchoby buwali Bóžy šwěty tempel. „Špiwajšcho a grajšcho tomu Řněřoju we wařchej hutfchobe“ — tak napomina naš šwěty póřot řawoř a my řpiwamy na to:

Chwal togo Řněřa, tog' zěřnego řrala, ty duřcha!
 Špiwaj a módlj a žěřuj še, tak še mě šłucha;
 Š' harřami graj,
 Chwalbu a žer řomu daj!
 Řřarlij jo zješčž řomu hufcha!

A gaž twója hutfchoba jo še huřwěřhita ař Bóžy dom, ga nětřužo teke twója wjaža doma rořlegajřch wót řlěřcha a drěřcha, ale šwěty Duch bužo hu wař pšchebuwařch a wam Bóžy mēr a nětřjařke žognowaně pšchinařčž a hobražiřch.

A ty mřožina, řótraž ty řobu žinša řermuřchu šwěřchisřch, gron že řař, řak ty bžošch taki řen hobřamřnuřch? Ředalořo zerkwow řtoje řřoro řchuderřano druge řromy, ja mēnim te domy šwětnego wjařela. Dch řak grōřně to še šłucha, gaž žajřřcha a dopořna še jo řpiwalo zerkwi ř' lubořnyimi, duchnymi řřarlijami a wóřpořna řóřom we řiwnych wjažach řchyřno še mērwi wót řogoležego řudu

we grěšnem, něšchěscźijańskem wjasymě. Perwej Bogu słužyšć a pótom zartoju a twojomu sčětu, — grónšcho ras, jo to pschawě tak? Ja gronim s' tym Psalmom: „Ja zu lubej te žurja wachowajšć we dome mójogo Boga, něžli dšujko budlišć we hobudleńach tych nępobožnych.“

A našlědku nęsabunšcho, wy lube sčhěscźijańske dusche, gaž raži sčedajšcho we Bóžych pschitwarach, gaž Bóže sčlowo wam pada do hutschobow, gaž doma na nęželu raži s' Bóžego sčlowa sč možu-
joscho, ja gronim, nęsabunšcho pótom teke „Bóžu sčlužbu“ se statka-
mi hopokajajšć, gaž sčwěty póšot Jakub naš napomina (1, 27):
„Bysta a nęsmašana Bóža sčlužba psched Bogom tym Bóšch-
zom jo ta: na sčyroty a hudowy glědajšć we jich tęschnosčži,
a sam sč wót togo sčwěta nęsmašanego žaržajšć.“ Amen.

LXXIV.

Na ƚwěžen samrětych.

Psalms 90, 2. 3. 12.

Kněžo Bog, ty ƚy nascho hobydleně něto a niměrne. Perwej něžli te góry ƚe spózechu, a ta semja a ten ƚwět stwořonej běšchtej, ƚy ty Bog wót niměrnosczi až do niměrnosczi.

Kněž ty tym ƚłowekam dajofch humrěsch, a žejofch: pschizcžo sašej, wy ƚłowezne žišchi.

Duz naš spominasch, až humrěsch derbimy, aby mudre buwali!

Tud jo sachadne žyweńe,
 Zadno nieměrne mórjo!
 Chtož ƚwój dom tud' pyta stawńe,
 Sse welgi hobtorijo.
 Semja sajšo, ƚłowek humko.
 My ƚmy tudy zuse gosczzi,
 Namamy niži wěstosczi!

Zo ƚu te głošy, kótrejž žinška ako na ƚwěženiu naschych samrětych ƚchuderfano ƚe ƚlyšche a nam dšumoko do hutšchoby sašlinze. Sachadne jo to ƚłowezne žyweńe, sachadne ƚu nasche lěta, sachadne jo nascho strowe a sachadne nascho ščeło. Na ƚlědnej něželi zerkwinego lěta spominamy na nasche samrěte kótrejž nam ƚu hujšchli a něto wótpozrywaju we schamnem rowe. Bog jo togo přednego ƚłoweka se sejme hugotował. A to jo hyschczi žinška tač. Kuždy how jo kopizka sejme, kótrejž Bog žywego dycha jo dač. Chylku chojžimy how na sejmi, my ƚe žywimy wót teje šameje sejme, my jěmy, my pijomy, my ƚe hoblekamy wót togo, zož ta semja nam dawa, my roscžomy a žělamy na nej, my ƚe wjašelimy a šcherpimy na nej, my buwamy stare a humrějomy na nej, my hudychajomy sašej Bóžy dych a nascho ščeło stłajo a rošpańo a jo mača kopizka sejme. Pschizcžo sašej, wy ƚłowezne žišchi! žejo ten Kněš, našch Bog.

Wy bratschi a šotschi, tač jo s' nami ƚłowekami šchynymi tuder na ƚwěšche. Dašch něchten budli zaš žyweńa we mačkej budze abo we murjowanem grože, dašch jo we chudobe a žačosczi abo we weličem bogatštwě, dašch ƚe hobleka se šomotom a žyžom abo dašchi

chojži we rubjanej drascze: semja jo kuždy; gaž Bóžy dych jogo spušczi, ga merwe še te huženze we nom.

Hobmyšlij to, kšchěsczijan! Spominaj na to, što-
wek! Togodla pšchošymy: „Guz naš, Kněžo, až humrěsch derbimy!“
Humrěsch ga derbimy. Ale kak jěšuo my humrějomy? kak my
humrějomy, žo my humrějomy? To my newěmy. Móžno, až młogi
wót naš s' nowa tudy wězej nej, gaž šašej šwěžen samrěthch šwě-
schimy. Gaž to pilne hobmyšlijomy, ga šmy mudre. Schyčno
druge zomy a móžomy pótom Bogu pšchiruzysch: ga, žo a kak my
humrějomy. Chtož pak na šwóju šmeršch še newyšli, ten jo
glupy a tupy.

Sšmeršch a choroscž a našcha šlědna šchtundka jo šchaka, kaž
Bog to nam pšcželo, my namžomy jomu niz pšchikajsch. Ale my
šmy Bóže žišchi a togodla móžomy teke s' našcheju pšchošbu k' na-
šchomu nebjaškemu Wóšchzoju stupišch a jomu gronišch, kak my raš
nejšubej humrěsch kšchěli.

To zomy žinša, gaž spominamy s' hobtužoneju hutschobu a
s' pšakuzyma wózym na našche lube šamčete, gromaže pšches Bóžu
gnadu hobmyšlišch:

Kak by nejšubej humrěsch kšchěli?

Ša gronim:

I.

Niz nesjabki! Niz nenažejuzy!

We žłoweznem žyweńu jo młoga šchtunda, kótraž ma hušchej
měry wele na še ša zaš a ša nimernošcž. Wóšebny žen jo ša kuž-
dego, gdy še jo narožik, wóšebna šchtunda, žož šy dupjony a tak
s' nowoty narožony pšches wódu a šwětego Ducha. Gaž nan na
šmertnej postoli lažy abo gaž twója mama dodychujo, ga jo to ša
młoge góle južo wóšebna šchtunda buša, kótraž pšody jo pšchinašla
ša to šemške žyweńe młogego gólescha a teke ša to nebjaške, nimerne
žyweńe. Gaž nawožen a newěsta štojtej pšched hoštarom a dajotej
šebe ruku a šlubijotej pšched Bóžym hobližom, až zotej we Bóžem
měnu drogu togo žyweńa gromaže hysch, ga wy wěscžo schyčne:
taki zaš ma wele na še, — wele wjašela abo wele tužyze, wele
žognowańa abo wele hobuše. A gaž do šwěta glědašch, ga jo młogi
južo jo našgonik, kak we žłoweznem žyweńu jo młoga šchtunda, žož
Bog ten Kněš našchu dušchu šapšchimejo, kak wón žesto naš šawo-
šajo kaž s' móžnym grimanim, kak naš terńo s' kšchutym raměnim še
šchyroščeje drogi togo škaseńa. Take dny šu wóšebne zašy ša našcho

zeke žyweńe, ja zaš a nimerność. Ale ja snaju hysćezi jadnu schtundu, na tej wóno še hopokažo a we tej še huštawijo, kaš nam še pójžo až do nimernośći, to jo ta schtunda twojeje šmeršchi. Kaž bom padno, gaž jo pódrubany, tak wón lažy. Złowek, kaž ty wěrišch, tak še teke žywišch, tak ty humrějošch, a kaš ty humrějošch, tak wóstańošch na pscheze až do nimernośći.

Togodla póžedamy, aby nehumrěli nesjabki a nenažejuzy. My ga dře wěmy a wižimy jo kužde lěto wělešy ras, až šmeršch nezaka, ale až wóna młogego šatapijo na chwatki. My wěmy, až wóna teke naš mógata na jěšno napanušch. Ale my to šabuńomy gor zesto. My mamy telke hužeta, telke hobštarańa, až młogi tyžen še mińo, zož našcha dušcha še j' tymi šemšimi wězami tak šaberjo, až jej ja te nimerne, nebjaške dobydki žeden zaš nemoštańo. Togodla ja póžedam, až Bog ten šněs šchet mě psched šmeršchu hysćezi někotare dny hobražišch, aby še mógaš pschigotowašch na drogú do teje nimernośći.

Móje lubšche, aby ja ras dłužke lěta dejaš lažasch na chórej póstoli we bóloščach, to ja šebe nepožedam. Ša ga dře wěm, Bog jo měni wělgí dře š' takimi lužimi, kótrež wón psches dłužku chórošč a wěle bóloščow pschigotujo š' nimernemu žyweńu. Ša šom aš šaraš južo do młogego domu pschisčet, zož chóry złowek dłužke lěta chamerny a namozny zakašcho na tu pomoz togo šněša. Młogi šušed humrě, kótryž hysćezi wělgí třebny by doma byš, młogi nan, młoga mama a te žišchetka šawoštachu aš boge šyrotki, ale ten chóry, šenz by tak wělgí rad humrěš, dejašcho zakašch wót jadnogo lěta ku družemu. Ša šom šuaš how jadnogo młožěńza a tam młodu žowku. Chórošč a namoz hugotowa jima wěle bóli; tych žašošnych dnów běšcho wěle, a tych žurnych nozow, och čto by jich mógaš pschelizyšch? Ša dře wěm, we takich žašošnych zašach jo Bóžy duch tak pscharwe šjawńe a widobńe na tych dušchach tych bogich chórných še hopokasaš. Šchykno šwětne a šchykno šemške buwašcho jim wóštudne, jich nažeja glědašcho ja tym nebjom. Ten wenkowny złowek šgińo, ale ten nutšikowny roščžo a pschibera.

Glich paš my šchykne šebe nepožedamy žednu dłužku chórošč, pscheto gaž złowek dłužke zašy we wělich bóloščach lažy, ga buwa dře zesto nespošojny a nesečerpny. A tak še pschegrešchyjo še šwójim škarženim a warzanim. Šoliz ten luby nebjaški Wóšch naš jěšnej hupšchěgnušch a psches lažčejšchu chórošč naš wótwotašch, ga by to nam šchyknym wěščze byšo lubej, ako až dejali šdychowasch a žašoščišch: Och šněžo, kaš dłužko ga ty zakašch? Och moj lubšchy nebjaški Wóšch, šy ga ty mńo šabuš?

Alle pscheto fšchěsczijan pōžeda, ab mōgat ƚe na ƚmēršch pschi-
gotowašch. K' tomu fšchěł Bog ten Knēs naš nēkotare zašy psched
ƚmēršchu dopomnēsč na našch kōnz a jo nam šjawišch, aš bužo škoro
naš wōtwotašch. Bog ma šchake boty a wēlešerake głošy. Bog po-
wēda š' nami psches štatki a fšchojeńa, psches ƚwōjo ƚłowo a psches
ƚwētego Ducha. Ša zu rad nēkotare tyžēne chōry bušch a we šchi-
chey komorze lažasch a niz zynišch mēsč š' tymi šemškimi wēzami a
fšchytnym ƚwētnym žetom. Šak mōžo mōja dušcha ƚe kradu poroš-
grańasch š' mōjim lubšchym Knēsom a Wimožnikom, šak mōgu ƚe
wōtraz fšchytnomu grēschnemu a ƚwētneš wjašymu, šak mōgu mōju
dušchu jomu powdašch do jogo rukowu a ƚe pschigotowašch na tu
wēliku a dalokū drogu do teje nišernošczi.

Togodla nēšchēli humrēsč we hogńu, niz we wōže, niz we
zašchnej nēgluže, niz we rukach mōrdašškich rubjažnikow. Alle my
pōžedamy, aby mōgali hušnušch mērńe a šczicha doma na ƚmērtnej
pōštoli.

II.

My fšchēli k' drugemu šak humrēsč, aby
našch pschawy rošym mēli a hobchowali.

Šaž niži nēchten jo na jēšno šamrēt a nēj jo šazut a šgōniš,
šak ƚe jomu jo štało, ga dere grońe luže zešto: Šo jo mēt rēdnu
ƚmēršch! Mōje lubšche, wērno ga jo, aš šaka napšchiška ƚmēršch,
žož žłowēł nējo wēžēł, aš bužo humrēsč, teke mōžo „rēdna ƚmēršch“
bušch. Šoliz šaki fšchěsczijan štojał we pschawej wēre, joliz buł hu-
jadnany ƚe ƚwōjim Bogom a Wimožnikom, ga nēj ša nēšjabka ƚmērt-
na fšchtunda jogo ternuša wōt Šesuja, ale Šesus Chrištus jo šaku
dušchu wēšcže wēšēł do ƚwōjogo nēbjaškego kralejštwā. Šo pšaschi
nējwēžej wōt našchych małych dupjonnych žišchētkow. Še humrēju a
nēwēže niz wōt togo, aš budu humrēsč a nēzuju niz wōt gōrkošczi
teje ƚmēršchi. Wōni chwataju do nēbja k' tomu lubošnemu paštytēju,
kēž wōła: Dajšcho tym žišchētkam šu mńo pschišch a nēhoborajšcho
jim, pscheto šakich jo to nēbjaške kralejštwo.

Wošcželo Bog ten Knēs nēkomu napšchišmu ƚmēršch, šak aš
jo nēwē aš bžo humrēsč, ga jo to Bōža žiwna rada a wōla, a psched
teju ƚe šegibamy we tužyzy ako wēreze fšchěsczijanay a Bōže žišchi.
Alle ja mēnim, my fšchytne nēpōžedamy, aby šakeje ƚmēršchi nēnaže-
juzy humrēli. Šo pał by ja rad mēt a ja mēnim, wy fšchytne gšaze
še mnu, gab Bog ten Knēs jo š' nami a š' našchym ƚlēdnym kōnzom
jo šak hužynił, aby tu ƚmēršch k' nam pōšłak a my jo wēželi: nēto
dej mōja dušcha to štare hobydłēne, mōjo brašchne a ƚłabe šchēlo

špufchežišch, něto derbim ja chwatašch k' tym něbjaschim rotam, něto budu ja ned stojasch pšched Bóžym hoblizom, něto budu ja wižesch we něhugronězej kšchašnosći Boga Bóšcha, Ssyna a šwětego Ducha, něto chwataj ja k' tej mani tych šbóžnych a šchyknych šwětych jańželow. Bož móje hušta tak zesto šu špivali doma a š' hutšchobnym wjašelim namšchy, to dej něto mója dušcha wižesch a našgonišch:

Za zu hysch, ja zu hysch
 A tam pšchi Šesuzu bysch.
 Mója dušcha chwataj k' nomu,
 Š' lubošču še powdaj jomu,
 Ab tam mógła štawně bysch.

Budu ja, budu ja
 Šchěgnusch ras do Salema,
 Bož te drogi a šche rota
 Šsu wót šameg' zyšteg' škota,
 Dch fak šbóžny budu ja!

Młogi kšchěscžijan še bój pšched teju šmeršchu a nozo niz šlyšchasch wót humrěšcha. Gaž taki złowek pótom ras lažy na chórej póštoli, ga dej šarať a šchykne druge luže, ako k' nomu hogle-
 daju, pšcheze jano powědasch a hulizowasch, až ta chórosčž bžo škoro še minusch, až ta šlaboščž nama wle na še, až ten chóry bžo wěšče šašej we krotkem zašu mógasch štawasch. To wóni raži šlyšche, ale pšched šmeršchu maju kšchach. To ga to pšchawě móje lubšche? Zomy ga tak našchych chórych hobelđgash, gaž wižimy, až šmeršch stoj pšched žurjami a te dny šu lizone? Bog šwarnuj naš pšched tym a daj nam pšchawu luboščž do hutšchoby, aby našche chóre tak pšchawě kradu pšchigotowali na tu drogu k' nimernosći. Šak Bog ten šněš jo š' nami bžo žynišch, to ga my něwěmy, ale hupšchošyšch ga šebe jo móžomy a zomy wót nozo:

Daj mě pšches Chrišta šmeršch
 Do šbóžnej šmeršchi panusch,
 Až do wjašelosći še
 Dušcha móžo lanusch;
 Daj šchěku rewě špasch
 Pšchi tych pšchijašchelach,
 Ab měko wótpozynk
 Tam pšchi jich komorach!

My póžedamy našlědku

III.

aby mógali k' šmeršchi še pšchawě pšchigotowasch.

To pšchigotowasch še dejmy k' šmeršchi. My lasujomy we Bóžem pišme, ako kral Šiskia na chórej póštoli lažascho, ga da jomu

Bog ten Kněs psches husta hwójogo profeta gronisch: Hobstaraj twój dom, pscheto ty bužofch humrěsch. Tak pschivotajo teke nam schyknym ten Kněs we naschej chorošczi. A słuchaj na taki glos, mój luby kschěsczijan, a newotlekaj dlujko. Hobstaraj twój dom! — twój semski a twój nebjasli. Gaž dwě wózy še saznujotej, och tak tam zěsto schyknó še pscheměnijo we tom domě. Młoga chuda hudowa, młoge boge šyroty, młoge starke na humenku, młoge sawostawene žišchi šu to južo nasgonili. A dla tych dobydkow a dla togo pschemoženja, och tak tam zěsto nastańo šwada a neměr! Tak tam zěsto še waže we jadnom domě, tak tam młogi ras ta šwojžba pschižo rostyla we nelubošczi na wele lět! Šo młogi jo namžo šabusch zaš žyweńa.

Togodla ptašchi to šłowo: Hobstaraj twój dom. Mafchli wjažu a dwór, rolu a škót, peńese a dobydki, ga staraj še ša to, aby schyknó kradu hustawit a wěšte hugotowat, tak jo zošch měsch po šmēršchi. A joliz třebne, ga dai jo schyknó šapisašch pla kněstwa. A gaž tak to twój šu rozdželit a šu twójim žišcham a twójej šwojžbe knždemu hwój žěl hustawit, ja gronim, neby wóno pschi tom rědne a chwalobne bučo, gab ty špominat pschi tych semskich dobydkach teke na togo Kněs Jesuša a waschej zerkwi nězo dat hugotowasch k' Bóžej zešczi, dasch by bučo wele abo dasch by bučo maško! Abó ša chude žišchi we waschej schuli abó ša tu chudobu we waschej gmejne!

Ša šom šnat młogego starkego hudojza a młogu pschemožnu hudowu. Žišchi nejšu tam buli, ta blišcha a dalšcha šwojžba nej šo wele ho te stare luže rozeta. Ale ako šu lěbda wózy šamknuli, tam šu schykné kschěli herbomasch. Ša še myšlim, take starke by Bogu špódobny štatš hugbali, gab psched šmēršchu wót hwójich peńes nězo tomu Kněs Jesušu do ruki dali ša Bóže kralejštwo, k' Bóžej zešczi a tym chudym k' hužytku. Ša šwojžba by pscheto hyscheži došcž hobschowata. A čto wě, lěz na waš špominaju we tom rowě a še wam ras hužekuju. Ten Kněs Jesus pak nešabuńo žednogo dara, kótrž jomu šežo dali ša hwóje žłonki a bratschi, ale šarownajo je nam we nebjasem kralejštwo. Togodla: hobstaraj twój dom! Ale šaw zaša! Młogi jo mět dobru wólu, młogi jo kschěł, ale wón jo š' tym hobsakowat a tošch jo pschischta ta šmēršch a niz še nej móško wězej štašch.

Dalej še pschigotujomy k' šmēršchi pschawě, gaž še šjadnajomy še wšchyknymi, š' kótrymž šmy buli we nelubošczi a nehobjadnošczi. Mafchli nekogo, š' kótrymž šu še wažit, ja šchi pschošym, dai jomu ruku a šjadnaj še, něžli psched Bóžu šudny štoł štupijofch.

Wschawě pschigotujosch se k' tšcheschemu na twóju směrsch, gaž s' Bogom twójim Kněsom se hujadnajosch. To se stańo, gaž hyschczi ras swěte Bóže blido hužywašch s' pokutneju hutschobu a tak dostańosch wódawańe tych grěchow, žyweńe a sbóžnoscz. Ale nehobzafuj s' tym až na plědny kónz, žož namasch wězej ženeje mózy a newěsch, zo se s' tebu stańo.

Zoscholi pak kradu se wschytnym se pschigotowasch, ga sawotajšcho, wy starejšche, k' stwórtemu wasche žišchi hočoło postole, kaž Sakub we Hegojtojskej psched směrschu jo zynascho, ab jich hyschczi ras napominali a žognowali. Take plědne słowko na směrtnej póstoli se nesabuńo zaž žyweńa a jo tych sawostatwěnych kiz a pótykaz we schamnem dole.

Tak zomy schytne naschu drogu dalej hysch. A gaž žinša s' pšakuzyma wózyma na nasche lube samrěte spominamy, ga kšchek ten Kněs schytnych hobtužonych troschtowasch a ras naš schytnych dowjascz do swojogo nębjaskego raja psches Jesom Christuša. Amen.

